

### บทที่ 3

#### ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาเรื่องเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคมของผู้พิการทางสายตา โดยในส่วนของเครือข่ายทางสังคม ผู้ศึกษาได้มุ่งเน้นในเรื่องของ ครอบครัว เครือญาติ เพื่อน บุคคลรอบข้าง สำหรับเรื่องของการสนับสนุนทางสังคม ผู้ศึกษาได้ให้ความสนใจในเรื่องของการได้รับความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่ผู้พิการทางสายตาได้รับความช่วยเหลือ รูปแบบและกระบวนการช่วยเหลือจากบุคคลในเครือข่ายทางสังคม โดยการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ วารสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการศึกษา

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยได้แบ่งการศึกษาดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Intensive Study) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ลักษณะแบบสัมภาษณ์จะมีสาระสำคัญ 2 ตอนคือ

- ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากร
- ข้อมูลในการได้รับความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นจากครอบครัว เครือญาติ จากเครือข่ายต่าง ๆ และการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลทั่วไป หรือหน่วยงานต่าง ๆ

#### ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชากรที่มีความพิการทางสายตา ที่เป็นผู้รับบริการของมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ที่ได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีประชากรทั้งหมด 20 คน ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปโดยได้เลือกกลุ่มประชากรตัวอย่างในการทำการศึกษากำหนด 10 คน โดยผู้ศึกษาได้ใช้เกณฑ์ในการเลือกดังนี้

- มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอดมีผู้รับบริการทั้งหมด 20 คน ผู้ศึกษาได้คัดเลือกกลุ่มประชากรเพื่อทำการศึกษากำหนด 10 คน คิดเป็นมาครึ่งหนึ่งของผู้มารับบริการทั้งหมด

- กลุ่มประชากรต้องมีความแตกต่างกันในเรื่องของเพศ คือ ได้เลือกกลุ่มประชากรเพศชาย 5 คน เพศหญิง 5 คน
- กลุ่มประชากรจะต้องมีความแตกต่างกันในเรื่องของลักษณะความพิการ คือ มีความพิการแต่กำเนิด และกลุ่มประชากรที่ประสบอุบัติเหตุจนได้รับความพิการ

### เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ผู้ศึกษาได้ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยกำหนดเนื้อหาแบบสัมภาษณ์ ดังนี้
  - 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้พิการทางสายตา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้
  - 1.2 สาเหตุของความพิการ พิการตั้งแต่กำเนิด หรือมาพิการภายหลัง
  - 1.3 การได้รับความช่วยเหลือจากเครือข่ายทางสังคม เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ในการให้ความช่วยเหลือด้านอารมณ์ จิตใจ สิ่งของ เงิน ข้อมูลข่าวสาร และบริการต่าง ๆ
  - 1.4 ศึกษาความต้องการที่ผู้พิการทางสายตาต้องการได้รับความช่วยเหลือเพิ่มอีก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการให้ความช่วยเหลือต่อไป
  - 1.5 ศึกษาถึงความสำคัญของเครือข่ายทางสังคมและการสนับสนุนทางสังคมว่ามีความสำคัญอย่างไรในการพัฒนาศักยภาพของผู้พิการทางสายตา
2. ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาจะสังเกตลักษณะอาการของผู้ให้ข้อมูล สิ่งแวดล้อม และใช้หลักในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความไว้วางใจกับผู้สัมภาษณ์

### การเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลจะเป็นการจัดบันทึก ทั้งก่อนการสัมภาษณ์ ขณะทำการสัมภาษณ์ และหลังการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์จะเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ที่ผู้ศึกษาจะต้องใช้เทคนิคในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้เกิดความไว้วางใจและความร่วมมือที่ดีจากผู้ให้ข้อมูล ผู้ศึกษาจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมในการศึกษา และจะต้องคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล และเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลตอบ หรือแสดงความคิดเห็นที่เขาต้องการพูดให้หมดก่อน เพื่อป้องกันมิให้คำพูดของผู้ศึกษามีอิทธิพลต่อการตอบของผู้ให้ข้อมูล แต่ผู้ศึกษาจะทำการทวนคำถาม ทวนความ และการสรุปความ ที่ผู้ให้ข้อมูลตอบมา ทำการทวนอีกครั้ง เพื่อย้ำความถูกต้องในสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูล

ตอบมา ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ในบางครั้งผู้ศึกษาอาจต้องใช้การบันทึกเสียงในการเก็บข้อมูล โดยผู้ศึกษาจะทำการขออนุญาต จากผู้ให้ข้อมูลก่อนทุกครั้งที่จะทำการสัมภาษณ์ นอกจากนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้เทคนิคการสังเกตพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลในระหว่างการสัมภาษณ์ เช่น ลักษณะ สีหน้า น้ำเสียง ลักษณะท่าทาง เป็นต้น

### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนี้จะวิเคราะห์โดยการ นำเนื้อหาที่ได้จากการเก็บข้อมูลมาเชื่อมโยง กับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้นำเสนอในบทของการทบทวนวรรณกรรม

### การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลนั้น จะนำข้อมูลที่วิเคราะห์จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมานำเสนอใน รูปแบบของการบรรยายและพรรณนา โดยจะเชื่อมโยงกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### ข้อจำกัดในการศึกษา

1. ข้อจำกัดในเรื่องของสถานที่ เนื่องจากที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด เปิดเป็นที นวดด้วย ดังนั้นระหว่างกานสัมภาษณ์จะมีผู้คนเดินไปเดินมาตลอดเวลาทำให้ทั้งผู้ศึกษาและผู้ให้ ข้อมูลไม่มีสมาธิ
2. สภาพแวดล้อมรอบข้างจะมีเสียงดังอยู่ตลอดเวลา ทั้งเสียงจากผู้ที่ผ่านไปมา และรถขายของต่าง ๆ ที่เข้ามาขายของ
3. ข้อจำกัดเรื่องของเวลา เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลมีอาชีพนวด และในขณะที่ทำการ สัมภาษณ์นั้น มีผู้มารับการนวด ผู้ให้ข้อมูลต้องไปทำงาน ทำให้การสัมภาษณ์ต้องยุติ และมาทำ การสัมภาษณ์ใหม่ในครั้งต่อไป

### ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 7 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม-กรกฎาคม พ.ศ.

2550

- |                                                                   |         |
|-------------------------------------------------------------------|---------|
| 1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและงานวิจัยต่าง ๆ เดือนมกราคม            | 1 เดือน |
| 2. เตรียมเค้าโครงและสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม | 2 เดือน |
| 3. ทำการเก็บข้อมูล เดือนเมษายน-พฤษภาคม                            | 2 เดือน |
| 4. การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลการศึกษา เดือนมิถุนายน            | 1 เดือน |
| 5. การเรียบเรียงข้อมูลจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์และนำเสนอผลการศึกษา      |         |
| เดือนกรกฎาคม                                                      | 1 เดือน |
| รวมระยะเวลาในการศึกษาทั้งหมด                                      | 7 เดือน |